

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Baggrundsbilag: Arbejdsgruppens vidensgrundlag for anbefalingerne

Arbejdsgruppen er over fem møder blevet introduceret for udfordringsbilledet blandt voksne med læse- og skrivevanskeligheder samt indsigter fra en række videnspersoner, praktikere samt interessenter på området.

1. Møde: Præsentation af udfordringsbillede

VIVE introducerede på mødet arbejdsgruppen for viden om og karakteristika for voksne med læsefærdigheder på et lavt niveau. Blandt voksne med svage læsefærdigheder er mænd, personer imellem 55-65 år, personer med grundskolen eller en erhvervsuddannelse som højst gennemførte uddannelsesniveau, personer der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse samt personer med et andet modersmål end dansk overrepræsenteret.

BUVM præsenterede arbejdsgruppen for data for den nuværende screenings- og testindsats. BUVM's opgørelse viser, at det primært er de yngste voksne imellem 25-34 år og kvinder, som bliver testet for ordblindhed. Endvidere er andelen af testede højst hos personer med grundskolen eller en erhvervsuddannelse som højest gennemførte uddannelsesniveau. Personer, der er under uddannelse og arbejdsløse, er endvidere overrepræsenteret blandt de testede.

2. Møde: Præsentation af viden om virksomme indsatser og nuding som greb

EVA præsenterede på mødet en række indsigter fra undersøgelser gennemført siden 2012 ift. barriere for deltagelse i undervisningstilbud målrettet voksne med svage læsefærdigheder og hvilke greb, der kan bidrage til at styrke indsatsen for voksne med læse- og skrivevanskeligheder. EVA fremhævede manglende kendskab til muligheder og vilkår for deltagelse i undervisningstilbud, negative skoleerfaringer samt manglende vejledning og afklaring som nogle af de centrale barrierer for deltagelse i undervisningstilbud målrettet personer med læse- og skrivevanskeligheder. For virksomhederne fremhæves manglende kendskab til muligheder og vilkår som en af de centrale barrierer for

7. maj 2024

Sagsnr.: 24/09744

Center for Gymnasier, Erhvervs- og
Voksenuddannelser
RS

Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00

Mail: uvm@uvm.dk

www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

benyttelse af voksen-og efteruddannelsestilbud sammen med manglende prioritering af efter-og videreuddannelsen. Som greb til at imødegå disse udfordringer foreslog EVA bl.a. brug af nøglepersoner på arbejdspladsen og i forlængelse heraf nøglepersonkurser på arbejdspladsen. Herudover blev informationsmøder og obligatorisk screening på arbejdspladsen samt mere brancherettet opkvalificering i læse-og skrivevanskeligheder introduceret som eksempler på virksomme greb. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen præsenterede deres erfaringer med at gøre brug af nudging. Nudging handler om at etablere rammer, der fordrer en bestemt adfærd.

3. Møde: præsentation af ikke-diagnostiske screeningsredskaber, potentiale ved anvendelse af AI samt anvendelse af læse-og skriveteknologi på arbejdspladserne

PensionDanmark præsenterede på mødet *Læsogskrivbedre.dk*, som er et ikke-diagnostisk redskab til at vurdere, hvorvidt det kunne være relevant at blive testet for ordblindhed, eller andre læse- og skrivevanskeligheder. Redskabet består af en rækkespørgsmål, som tager ca. 10 min. at besvare, hvorefter man på baggrund af besvarelsen kan få en anbefaling om at lade sig teste for læse-og skrivevanskeligheder. Københavns Professionshøjskole præsenterede endvidere arbejdsgruppen for perspektiverne ved at personer med læse-og skrivevanskeligheder kan anvende kunstig intelligens. Arbejdsgruppen bemærkede, at mange programmer er meget avancerede og i stand til f.eks. at skrive mails ud fra ganske få instrukser og oversætte komplekse akademiske tekster på engelsk. Brugen af ChatGPT og anden kunstig intelligens i form af trænedede sprogmodeller kræver dog digitale færdigheder og ofte også sproglige kompetencer, hvilket kan være en barriere for nogle personer med ordblindhed og andre læse-og skrivevanskeligheder. Desforuden er der i praksis udfordringer med opsætning af programmer, datasikkerhed mv.

Endelig blev arbejdsgruppen på mødet præsenteret for perspektiverne ved at integrere læse-og skriveteknologi på arbejdspladsen og i undervisningen ved firmaet Wizkids.

Der blev i præsentationen af læse-og skriveteknologi lagt stor vægt på rollemodeller og en bred udrulning af læse-og skriveteknologi til alle medarbejdere inklusiv ansatte, der ikke har udfordringer med læsning og skrivning som forudsætning for en effektiv implementering af læse-og skriveteknologi.

4. Møde: input fra uddannelsessektoren

På mødet blev arbejdsgruppen præsenteret for input fra udbyderne af uddannelsestilbud for personer med læse-og skrivevanskeligheder via AOF & FORA og Danske HF & VUC. Udbyderne af uddannelsestilbuddene understregede bl.a. vigtigheden af at understøtte udbydernes opsøgende arbejde, etablering af kurser for nøglepersoner/ambassa-

dører på virksomhederne, som kan være med til at aftabuisere og motivere til deltagelse i screening og undervisning samt bedre muligheder for at integrere almen og erhvervsrettet VEU. Udbyderne foreslog endvidere, at rammerne for SVU forenkles, og at der indføres en mulighed for, at virksomheder kan betale for tomme pladser på FVU-hold.

Arbejdsgruppen blev endvidere præsenteret for en række anbefalinger fra DEG og Danske SOSU-skoler, som blandt andet indbefatter præscreening for læse- og skrivevanskeligheder ved kursusstart på AMU, etablering af AMU-kursuspakketilbuddet hvor basale færdigheder er i fokus samt efteruddannelse af TR- og uddannelsesrepræsentant inden for opkvalificering af basale færdigheder.

5. Møde: input fra Ordblindeforeningen samt eksisterende erfaringer med opsøgende virksomhedsrettede indsats

Arbejdsgruppen blev på mødet præsenteret for Ordblindeforeningens syn på udfordringerne med deltagelse i test og screening for medarbejdere med læse- og skrivevanskeligheder herunder, at det for mange medarbejdere med ordblindhed kan være forbundet med stor ubehag at lade sig teste, da det kan føles som om, at der stilles spørgsmålstejn ved deres kompetencer og arbejdsindsats. Endvidere pointerede Ordblindeforeningen, at mange ikke nødvendigvis er motiveret for at lade sig teste og deltage i undervisning, hvis der ikke er et klart formål hermed. Endelig gav Ordblindeforeningen udtryk for, at der blandt de ældre generationer er et større tabu forbundet med ordblindhed end blandt de yngre generationer.

På mødet blev arbejdsgruppen endvidere præsenteret for erfaringer med "Den opsøgende indsats for uddannelse og kompetenceudvikling", som er en indsats under Den Kommunale Kompetencefond og 3F's projekt "Almene kompetencer gør dig stærkere". Begge indsatser betoner bl.a. vigtigheden af tæt koordination med udbyderne samt vigtigheden af hurtige og glidende overgange fra screening og test til deltagelse i undervisningstilbud.